

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/27/2024
Identifikačné číslo spisu:	1516202344
Dátum vydania rozhodnutia:	14.08.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Ján Šikuta
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1516202344.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Poľnohospodárska Pôda s.r.o., Bratislava, Sibírska 55, IČO: 44138369, zastúpenej advokátskou kanceláriou LawService, s.r.o., Zvolen, Stráž 223, IČO: 36861723, proti žalovanému I., narodenému M., zastúpenému advokátskou kanceláriou BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o., Bratislava, Laurinská 4, IČO: 36833533, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 9C/118/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 25. januára 2023, sp. zn. 25Co/87/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Nitre z 25. januára 2023, sp. zn. 25Co/87/2022, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě l š i e k o n a n i e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 28. mája 2019, č. k. 9C/118/2016-233, zamietol žalobu žalobkyne a žalovanému priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Žalobkyňa sa žalobou domáhala, aby súd určil, že je výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území Q., obec Q., okres R., zapísanej Okresným úradom Nitra, katastrálnym odborom na liste vlastníctva č. XXXX, parcela registra „C“ č. XXXX, druh pozemku: orná pôda, o výmere 1.324 m² (ďalej len „nehnutelnosť“). Súd prvej inštancie vychádzal zo skutočnosti, že dňa 7. júla 2015 bola uzavretá kúpna zmluva medzi žalobkyňou ako kupujúcou a žalovaným ako predávajúcim, ktorej predmetom bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Návrh na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností na základe uvedenej kúpnej zmluvy bol povolený v prospech žalobkyne, avšak na základe protestu prokurátora bolo predmetné rozhodnutie zrušené (v dôsledku neprihliadnutia správneho orgánu na existenciu zákonného predkupného práva štátu). Rozhodnutie o zrušení povolenia vkladu bolo potvrdené aj v odvolacom správnom konaní a v čase prvoinštančného konania bolo predmetom prieskumu v správnom súdnictve. Uznesením vlády z 8. júla 2015 došlo k schváleniu návrhu na vydanie osvedčenia o významnej investícii (strategický park S.), pričom stavba sa týkala aj spornej nehnuteľnosti. Zákonné predkupné právo na základe § 3 zákona č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov tak spôsobilo s účinkom nepravnej retroaktivity dodatočnú

nemožnosť plnenia zmluvy o prevode nehnuteľnosti medzi stranami sporu, na ktorú skutočnosť bol správny orgán rozhodujúci o návrhu na vklad povinný prihliadať. Žalobkyňa podaním z novembra 2018 navrhla, aby súd prvej inštancie pripustil zmenu žaloby tak, že žalobkyňa bola výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti ku dňu jej vyvlastnenia na základe rozhodnutia Okresného úradu Nitra o vyvlastnení z 18. augusta 2016. Návrh odôvodnila tým, že na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi spoločnosťou MH Invest, s.r.o. ako kupujúcim a žalovaným ako predávajúcim bola spoločnosť MH Invest, s.r.o. zapísaná do katastra nehnuteľností ako jej vlastníč. Následne, na základe ďalšej kúpnej zmluvy medzi spoločnosťou MH Invest, s.r.o. ako predávajúcim a spoločnosťou MH Invest II, s.r.o. ako kupujúcim bola spoločnosť MH Invest II, s.r.o. zapísaná do katastra nehnuteľností ako vlastníč nehnuteľnosti. Právoplatnosťou rozhodnutia o vyvlastnení došlo k vyvlastneniu nehnuteľnosti v prospech spoločnosti MH Invest, s.r.o., časť náhrady za vyvlastnenie bola vyplatená spoločnosti MH Invest II, s.r.o. a časť náhrady bola v zmysle rozhodnutia zložená do úschovy na súde prvej inštancie. Pretože bola žalobkyňa toho názoru, že kúpna zmluva uzatvorená so žalovaným bola platná, považovala následné prevody nehnuteľnosti za nulitné z dôvodu ich rozporu so zásadou nemo plus iuris. Vzhľadom na zápis poznámky o súdnom konaní v katastri nehnuteľností nemohol byť žiadny z nadobúdateľov nehnuteľnosti dobromyseľný v tom, že mu nehnuteľnosť patrí. Žalobkyňa tvrdila, že rozhodnutím bolo vyvlastnené jej vlastnícke právo, a teda náhrada za vyvlastnenie má byť vyplatená jej. Uznesením z 10. decembra 2018 súd prvej inštancie pripustil návrh na zmenu žaloby v uvedenom zmysle.

2. Súd prvej inštancie v prvom rade skúmal existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení v zmysle § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Uviedol, že je nesporné, že do úschovy na súde bola na základe rozhodnutia správneho orgánu zložená časť náhrady za vyvlastnenie spornej nehnuteľnosti. Táto náhrada bola súdom prijatá, a preto žalobkyňa nemôže žalovať o plnenie. Pretože náhrada nebola doposiaľ vyplatená a určenie jej príjemcu je závislé od výsledku konania pred súdom prvej inštancie, má žalobkyňa naliehavý právny záujem na určení, že bola ku dňu vyvlastnenia nehnuteľnosti jej vlastníčkou. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie za preukázané, že rozhodnutie správneho orgánu o povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech žalobkyne na základe spornej kúpnej zmluvy bolo po vyhovení protestu prokurátora právoplatne zrušené. Pred ďalším rozhodnutím správneho orgánu o návrhu na vklad vlastníckeho práva na základe spornej kúpnej zmluvy vzniklo štátu predkupné právo k spornému pozemku, a to priamo zo zákona dňom schválenia návrhu na vydanie osvedčenia o významnej investícii. Žalovaný tak bol povinný ponúknuť pozemok prednostne štátu. Kasačný súd konštatoval, že v prípade, ak po uzavretí kúpnej zmluvy a pred rozhodnutím správneho orgánu o návrhu na vklad vlastníckeho práva vzniklo štátu predkupné právo, je správny orgán povinný na toto predkupné právo prihliadať. Uvedená skutočnosť nespôsobuje neplatnosť zmluvy, ale bráni jej realizácii, a tým nastáva dodatočná nemožnosť dohodnutého plnenia. Pretože plnenie dohodnuté v spornej kúpnej zmluve sa stalo po vzniku záväzku nemožným, povinnosť žalovaného plniť tak zanikla podľa § 575 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), a tým zanikol aj tento záväzok. Pretože záväzok zo spornej kúpnej zmluvy zanikol pred rozhodnutím správneho orgánu o návrhu žalobkyne na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v jej prospech, nemohla žalobkyňa na základe tejto zmluvy nikdy nadobudnúť vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti, a tak nemôže byť jej vlastníčkou ani ku dňu vyvlastnenia.

3. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) v rozsudku z 18. novembra 2020 č. k. 25Co/100/2020-292 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému proti žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Rozsudok súdu prvej inštancie považoval za vecne správny, ale z iných právnych dôvodov. V odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení, pretože v prípade jej úspechu v konaní by nedošlo k zmene vlastníka nehnuteľnosti, ktorý je v súčasnej dobe zapísaný na liste vlastníctva. Žalobkyňa sa tohto určenia ani nedomáhala, pretože žiadala určiť vlastnícke právo iba ku dňu vyvlastnenia. Vlastnícke právo pritom nemožno určiť do minulosti. Keďže náhrada za vyvlastnenú nehnuteľnosť bola zložená do úschovy na súde, súd prvej inštancie mal skúmať naliehavý právny záujem na danom určení v súvislosti so zloženou zálohou. Pretože sú peniaze v súdnej úschove, mal súd prvej inštancie skúmať postup súdu v konaní o súdnych úschovách, ktoré je v upravené v § 333 a nasl. zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného

mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) (v zmysle § 359 CMP sa v konaní o súdnych úschovách postupuje analogicky ako pri notárskych úschovách). V ustanovení § 335 CMP je upravené konanie o námietkach proti vydaniu predmetu notárskej úschovy zloženej na účely splnenia záväzku. Ide o samostatnú časť konania, v ktorej súd nariaďuje pojednávanie za účelom zistenia oprávnenej osoby na vydanie predmetu úschovy, ak si jej vyplatenie uplatňuje. Žalobkyňa tak neosvedčila naliehavý právny záujem na danom určení aj z toho dôvodu, že sa môže nároku domáhať v konaní o úschovách.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Namietala, že záver súdu o nedostatku naliehavého právneho záujmu je arbitrárny. Súd iba poukázal na všeobecne formulované závery judikatúry, avšak bez akejkoľvek spojitosti s posudzovaným prípadom. Vôbec sa nezaoberal posúdením konkrétnych okolností prejednávanej veci. Na rozdiel od súdu prvej inštancie poukázal na ustanovenia § 359 a § 335 CMP bez toho, aby vytvoril procesný priestor pre sporové strany vyjadriť sa k týmto ustanoveniam. Nesprávny procesný postup súdu vzhľadom jednak v nedostatku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia vyrovňavajúceho sa so všetkými podstatnými a relevantnými argumentmi, v nesprávnom právnom závere o nedostatku naliehavého právneho záujmu, ako aj v nevytvorení procesného priestoru na vyjadrenie sa sporových strán k inému právnemu posúdeniu - nedostatku naliehavého právneho záujmu a k ustanoveniam CMP Odvolací súd posudzoval vec podľa iných ustanovení než súd prvej inštancie, avšak bez toho, aby vytvoril procesný priestor na vyjadrenie pre žalobkyňu. Dovolaciemu súdu navrhla, aby zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. K dovolaniu sa vyjadril žalovaný, podľa ktorého žalobkyňa v dovolaní nijako nepreukázala existenciu ňou tvrdeného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Poukázal na správnosť záveru odvolacieho súdu o nedostatku naliehavého právneho záujmu, ako aj súdu prvej inštancie o nemožnosti plnenia kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi sporovými stranami. Dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie ako nedôvodné zamietol.

6. Na dovolanie žalobkyne Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením z 29. júna 2022 sp. zn. 1Cdo/230/2021 zrušil rozsudok odvolacieho súdu z 18. novembra 2020 č. k. 25Co/100/2020-292 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd bez doručenia výzvy stranám sporu, teda bez splnenia osobitného druhu tzv. manu dukčnej povinnosti založil svoje rozhodnutie na iných právnych dôvodoch než súd prvej inštancie a takýmto nesprávnym postupom došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a znemožneniu práva procesnej strany, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Najvyšší súd považoval dovolanie za prípustné a tiež dôvodné a zrušil dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Na základe rozhodnutia najvyššieho súdu odvolací súd rozsudkom z 25. januára 2023 sp. zn. 25Co/87/2022 (č. l. 451) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a rozhodol aj o trovách konania. Vo svojom rozhodnutí opätovne zopakoval svoje argumenty z predchádzajúceho rozhodnutia a poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu z 30. júna 2021 sp. zn. 7Cdo/123/2021 a na rozhodnutie z 25. mája 2022 sp. zn. 4Cdo/305/2021. Ďalej už len uviedol, že len doplnil dôvody nedostatku naliehavého právneho záujmu, pričom tieto dôvody neboli rozhodujúce pre nedostatok naliehavého právneho záujmu.

8. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f) CSP (č. l. 488 a nasl.). Porušenie práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP) namietala v súvislosti s nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu, ktorý spočíval konkrétne v arbitrárnosti. Súd poukázal na všeobecne formulované závery judikatúry, avšak bez akejkoľvek skutkovej spojitosti s posudzovaným prípadom, vôbec sa nezaoberal posúdením konkrétnych skutkových okolností v posudzovanej veci. Nesprávny procesný postup spočíval v nedostatku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia vyrovňavajúceho sa so všetkými podstatnými a relevantnými argumentmi. Tiež spočíval v tom, že v dôsledku nesprávneho právneho záveru o nedostatku naliehavého právneho záujmu bolo porušené jej právo na spravodlivý proces. Podľa názoru žalobkyne, ak súd

argument odmietne, musí ho v odôvodnení rozhodnutia buď vyvrátiť alebo spochybníť. Na základe týchto dôvodov preto žiadala, aby najvyšší súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu v celom rozsahu; aby rozhodol o trovách dovolacieho konania v jej prospech a zároveň, aby súd odložil právoplatnosť rozsudku súdu prvej inštancie v spojitosti s rozsudkom odvolacieho súdu, a to do právoplatného rozhodnutia o dovolaní žalobkyne.

9. K dovolaniu žalobkyne podal svoje vyjadrenie žalovaný (č. l. 501). Vo svojom vyjadrení uviedol, že žalobkyňa v dovolaní nijako nepreukázala existenciu ňou prezentovaných dovolacích dôvodov. Stotožňuje sa s procesným postupom a právnym názorom odvolacieho súdu. Dovoláním napadnutý rozsudok považuje za vecne správny a riadne odôvodnený. Navrhuje preto, aby najvyšší súd dovolanie ako nedôvodné zamietol.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a tiež aj dôvodné. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

11. Dovolanie aj za účinnosti Civilného sporového poriadku treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie ani podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/92/2012).

12. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

13. Z obsahu dovolania je zrejmé, že dovolateľka namieta pochybenie odvolacieho súdu pri odôvodnení rozsudku, ktorý je nedostatočne odôvodnený, teda zmätočnosťnú vadu podľa § 420 písm. f) CSP a porušenie jeho práva na spravodlivý proces.

14. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Podľa § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou

práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

17. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP, je nepreskúmateľné.

19. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné atribúty spravodlivého súdneho procesu, ktorá skutočnosť jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Z judikatúry tohto súdu vyplýva, že na taký argument strany sporu, ktorý je pre rozhodnutie podstatný a rozhodujúci, sa vždy vyžaduje špecifická odpoveď (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany; t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu“.

20. Podľa názoru dovolacieho súdu faktom je, že odvolací súd síce nie je povinný dať v písomnom vyhotovení rozhodnutia odpoveď na úplne všetky sporné otázky, avšak je povinný vysporiadať sa dostatočne presvedčivo aspoň s tou najzásadnejšou argumentáciou, k čomu však opätovne nedošlo. Naďalej teda platí, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nespĺňa základné zákonné kritéria na odôvodňovanie súdnych rozhodnutí.

21. Dovolací súd vo svojom rozhodnutí z 29. júna 2022 č. k. 1Cdo/230/2021-400 uviedol, že odvolací súd si nesplnil tzv. manu dukčnú povinnosť, keď svoje rozhodnutie založil na iných právnych dôvodoch ako súd prvej inštalácie, pričom nedal možnosť stranám vyjadriť sa k možnému použitiu týchto ustanovení. Následne odvolací súd doplnil vyjadrenia strán sporu. Vo svojom rozhodnutí sa však odvolací súd nijak jednotlivými vyjadreniami nezaoberal.

22. Žalobkyňa vo vyjadrení z 28. novembra 2022 namietala (s poukazom na iné rozhodnutie Okresného súdu v Nitre a Krajského súdu v Nitre), že pokiaľ by neprebíjali konania, v ktorých sa rieši vlastníctvo k vyvlastneným pozemkom, nebol by daný ani dôvod na postup vyvlastniteľa smerujúci k úschove náhrady na súde. Zmenu žaloby by súd nemal posudzovať príliš formalisticky, ale mal by sa snažiť žalobcovi zabezpečiť zákonný prístup k súdu a k prejednávaniu jej veci pred ním, keďže v opačnom prípade by nastala situácia, že na jednej strane budú figurovať peniaze vložené do úschovy (z dôvodu spornosti vlastníctva) a na strane druhej bude prijatý záver o nutnosti zamietnutia žaloby pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na určení kto je vlastníkom. Žalobkyňa tiež ďalej namietala, že nie je

povinná preukazovať naliehavý právny záujem, ak vyplýva z osobitného predpisu. Zároveň poukázala na konanie prebiehajúce na Krajskom súde v Nitre, kde sa vedie konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o vyvlastnení, pričom žalovaná uviedla, že sa jedná o otázku, ktorá má podstatný význam aj pre rozhodnutie súdu v tejto veci.

23. Keďže súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na relevantné otázky je nevyhnutné, aby v prípade, ak strany už mali možnosť podať svoje vyjadrenia, aby sa súd týmito vyjadreniami zaoberal vo svojom rozhodnutí, dal presvedčivé a relevantné argumenty, reagoval na námietky strán a zabezpečil tak, že rozhodnutie je dostatočne odôvodnené a preskúmateľné a je z neho zrejmé, ktoré argumenty (príp. vyjadrenia) považoval za podstatné, a ktoré za podstatné nepovažoval (a prečo).

24. Na základe uvedených skutočností, preskúmaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu dospel dovolací súd k záveru, že po vrátení veci na ďalšie konanie jeho právny názor vyslovený v uznesení z 29. júna 2022 so sp. zn. 1Cdo/230/2021 rešpektoval odvolací súd len zdanlivo.

25. Najvyššiemu súdu je z rozhodnutia krajského súdu zrejmé, že žalobkyňu odkázal na samostatné konanie vo veciach notárskych úschov, ktoré je upravené v CMP. Účastníkom takéhoto konania je aj ten, kto si uplatňuje právo na vydanie predmetu úschovy (ak k zloženiu došlo preto, že niekto iný než príjemca si uplatňuje právo na vydanie predmetu úschovy) a súd by teda v tomto konaní musel vyriešiť aj otázku vlastníctva pozemku. Odvolací súd tieto skutočnosti uviedol vo svojom rozhodnutí len okrajovo a podľa názoru najvyššieho súdu nedostatočne.

26. Z týchto dôvodov preto dovolací súd dovolaniu vyhovel a rozsudok odvolacieho súdu podľa § 449 ods. 1 CSP zrušil v celom rozsahu a podľa § 450 CSP mu vec vrátil na ďalšie konanie.

27. Na záver najvyšší súd už len dodáva, že odvolací súd vo svojom rozhodnutí opakovane uviedol, že svoje rozhodnutie nezažil na nových právnych dôvodoch, ale len doplnil tieto dôvody. Uvedené však nezodpovedá záverom, ktoré uviedol odvolací súd v bode 10. svojho rozhodnutia, že rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny, ale z iných právnych dôvodov.

28. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP).

29. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd v zmysle § 449 a § 450 CSP zrušil rozsudok Krajského súdu v Nitre z 25. januára 2023 sp. zn. 25Co/87/2022 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

30. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

31. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.